Huomioita valtioneuvoston Agenda2030-selonteosta

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

18.2.2025

Yhdenvertaisuusvaltuutettu Kristina Stenman

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETTU
DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN

Yhdenvertaisuus ja syrjintään puuttuminen edistävät inhimillistä ja kulttuurista kestävyyttä, demokratian, oikeusvaltion ja turvallisuuden kestävyyttä, sekä sosiaalista kestävyyttä

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETTU
DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN

Kestävää kehitystä tukevat

- perus- ja ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteiden huomioiminen läpileikkaavasti
- Perus- ja ihmisoikeusulottuvuuden ja syrjinnän riskien tunnistaminen yhteiskunnan uusissa kehityskuluissa, kuten tekoälyn käytössä
- rakenteellisen syrjinnän tunnistaminen ja ehkäisy
- yhdenvertaisuuden edistäminen
- pitkäjänteinen ja suunnitelmallinen, hyväksikäytön ja väkivallan vastainen työ

Huomioita Agenda2030-tavoitteista ja toimenpiteistä

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETTU
DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN

Tavoite 5. Saavuttaa sukupuolten tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia

- Ihmiskaupan kohteina on myös lapsia, mutta heidät tunnistetaan huonosti – YVV selvitti lapsen asemaa ihmiskaupan kohteena
- Naisiin kohdistuva väkivalta on Suomen vakavia ihmisoikeusongelmia, ja tasa-arvon este
- Väkivallan ja ihmiskaupan vastaiseen työhön on tarpeen luoda pysyvät rakenteet kaikille hyvinvointialueille
- Järjestöjen keskeinen rooli ja asiantuntemus väkivallan ja hyväksikäytön vastaisessa työssä on tunnistettava ja varmistettava

Tavoite 8. Edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja

- Nimellä on edelleen väliä: Akhlaq Ahmad (2025)
- Syrjintä työelämässä yleistä alkuperän, vammaisuuden, iän, terveydentilan perusteella
- Toimia tarvitaan yhdenvertaisuussuunnittelun tehostamiseksi työpaikoilla
- Työmarkkinatoimijoiden rooli merkittävä – EK, SY, SAK mukana Me puhumme teoin-kampanjassa
- Huolena: tiukentuva ulkomaalaislainsäädäntö ja sen aiheuttamat riskit ulkomaalaisille työntekijöille

Tavoite 10. Vähentää eriarvoisuutta maiden sisällä ja niiden välillä

- ihmisarvoisen elämän turva on enemmän kuin äärimmäisen köyhyyden välttäminen
- Sosiaaliturvan leikkausten ja palvelujen muutosten, ml. asiakasmaksujen korotusten, yhteisvaikutuksia on tarpeellista seurata, niin että korjauksia voidaan tehdä
- Vaarana, että muutokset kumuloituvat erityisen haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille ja ryhmille
- Eriarvoistuminen voi johtaa pysyvään syrjäytymiseen erityisesti lapsille ja nuorile

Tavoite 11. Taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä asuinyhdyskunnat

- **Kaikille sopiva suunnittelu** (Design for All) yhteiskuntasuunnittelun standardiksi

- Esteettömyys ja saavutettavuus ovat YK:n vammaisyleissopimuksesta nousevia velvoitteita, mutta tukevat kaikkien osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa

Tavoite 16. Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla

- Perustuslaki ja perus- ja ihmisoikeudet asettavat kehykset kaikille politiikka- ja lainsäädäntötoimille oikeusvaltiossa
- Maalittaminen näyttäytyy tapana vaientaa oikeusvaltion instituutioita, tutkijoita ja kansalaisyhteiskunnan toimijoita, jotka puolustavat perusoikeuksia tai vähemmistöjä
- Oikeusvaltioperiaatteita ja -instituutioita on puolustettava ja vaalittava

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETTU
DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN

Kiitos!

Yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi